

शास्त्री सिद्धान्तज्यौतिषम्

Semester	NAME OF THE COURSE (सिद्धान्तज्यौतिषम्)	CREDIT	UNITS	Source	Objectives & Outcomes
8	GE-8 (Total Credits – 4)	1	ग्रहस्पष्टीकरणस्य प्रयोजनम्, चतुर्विंशतिज्याखण्डानि, ज्यासाधनम्, चापतः ज्यासाधनम्, ज्यातः चापसाधनम् इष्टक्रान्तिसाधनं च। (सोदाहरणम् अभ्यासः)	आधारग्रन्थः – सूर्यसिद्धान्तः (तत्त्वामृतव्याख्योपेतः) सहायकग्रन्थाः- १. सिद्धान्तशिरोमणिः, २. सिद्धान्ततत्त्वविवेकः ३. शिष्यधीवृद्धिदम्	शास्त्रि-अष्टमसत्रार्धे सिद्धान्तज्यौतिषच्छात्राणां कृते GE-8 इत्यत्र सूर्यसिद्धान्तस्य स्पष्टाधिकारसम्बद्धाः विषयाः निर्धारिताः सन्ति । अस्य पाठस्य प्रमुखानि उद्देश्यानि अधोलिखितानि सन्ति । ● चतुर्विंशतिज्याखण्डानां साधनम् । ● इष्टचापस्य ज्यासाधनम्, इष्टज्यातः चापसाधनम् । ● केन्द्रानयनं, भुजकोजिज्यासाधनं, मन्दफलसाधनं, शीघ्रफलादिसाधनं च । ● शीघ्रमन्द्रकर्णणोः धनर्णत्वं, भुजान्तसंस्कार, वक्रारम्भे वक्रत्यागे च केन्द्रांशज्ञानम् । ● शरानयनम्, ग्रहाणां स्फुटसावनदिनमानज्ञानम्, चरसंस्कारः, नक्षत्रादिसाधनञ्च । फलितांशः- अस्य पाठस्य अध्ययनेन छात्राः ज्यासाधनविषयकं ज्ञानं प्राप्स्यन्ति, तथैव ग्रहस्पष्टीकरणनिमित्तकं मन्दफल-शीघ्रफलदिसाधनक्रममपि ज्ञास्यन्ति । एवमेव स्पष्टक्रान्ति-दिनरात्रिमान-तिथ्यादीनां साधनमपि करिष्यन्ति छात्राः। एतत्सर्वमपि ग्रहगणितरतानां छात्राणां कृते बहुपयोगि भवति।
		1	केन्द्रानयनं, भुजज्याकोटिज्यासाधनं, मन्दफलसाधनम्, शीघ्रोच्चादीनां प्रभावः, गत्यन्तरे हेतुः, ग्रहे धनर्णत्वम्, पाताकर्षणम् ग्रहाणां मन्दपरिध्यंशाः, भौमादीनां शीघ्रपरिध्यंशाः, इष्टपरिध्यंशज्ञानम्, शीघ्रकर्णानयनम्, शीघ्रफलसाधनं च। (सोदाहरणम् अभ्यासः)		
		1	ग्रहाणां स्फुटीकरणार्थं संस्काराः, शीघ्रमन्दकर्मणोः धनर्णत्वम्, भुजान्तरसंस्कार, वक्रारम्भ-वक्रत्यागे केन्द्रांशाः, मार्गारम्भकेन्द्रांशेषु हेतुः च। (सोदाहरणम् अभ्यासः)		
		1	शरानयनम्, क्रान्तिशरसंस्कारेण स्पष्टक्रान्तिज्ञानम्, ग्रहाणां स्फुटसावनदिनमानम्, क्रान्तिज्या-भुजज्या-चराणां साधनम् चारसंस्कारः, दिनरात्रिमानज्ञानं, तिथ्यादिज्ञानं च। (सोदाहरणम् अभ्यासः)		